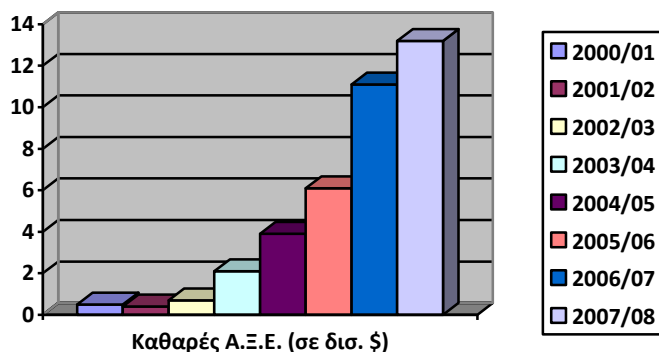

Αίγυπτος: Ανάπτυξη χωρίς...μυστικά

από τον Πέτρο Οικονόμου (*)

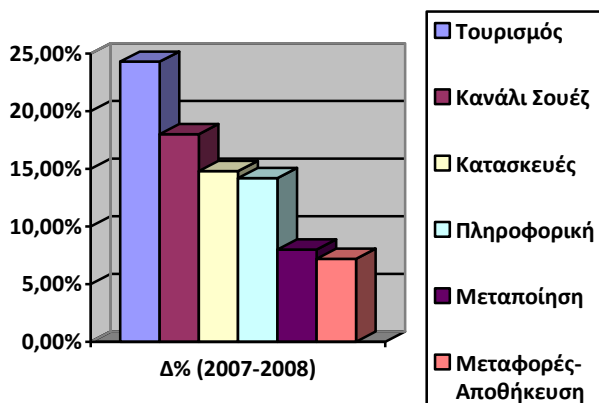
Η κοινωνικοοικονομική κρίση είναι πια και επισήμως παρούσα στη χώρα μας. Μετά την είσοδο της Ελλάδας στη ζώνη του Ευρώ, την πολυετή οικονομική ανάπτυξη της με ρυθμούς της τάξεως του 3,5-4% ετησίως, την επιτυχημένη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων, την κατάκτηση του Euro 2004 και της πρώτης θέσης στη Eurovision, γεγονότα που μας προσέφεραν Εθνική υπερηφάνεια και ομοψυχία, προσγειωθήκαμε απότομα στην οδυνηρή πραγματικότητα. Συνειδητοποιήσαμε πόσο εύθραυστη ήταν η στηριζόμενη στα πλουσιοπάροχα ευρωπαϊκά κονδύλια ευμάρεια της χώρας μας και πόσο λανθασμένο το πολυδιαφημιζόμενο δόγμα της «ήπιας προσαρμογής». Δυστυχώς, για άλλη μια φορά, χάσαμε την ευκαιρία να προχωρήσουμε σε ρηξικέλευθες τομές όταν οι συνθήκες ήταν σχεδόν ιδανικές. Χάσαμε την ευκαιρία για εξορθολογισμό των δαπανών και περιορισμό του αδηφάγου δημοσίου τομέα, ενίσχυση του (πραγματικά) παραγωγικού ιστού της οικονομίας, μείωση της γραφειοκρατίας, ενίσχυση της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων και της επιχειρηματικότητας. Κατά τα προσεχή έτη, κάθε σχετική προσπάθεια θα πρέπει να πραγματοποιηθεί υπό σημαντικά δυσμενέστερες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες. Δυστυχώς, άλλη μια ευκαιρία για τη Ευρωπαϊκή χώρα που λέγεται Ελλάδα πέρασε ανεκμετάλλευτη...

Όμως, η Αφρικανική Αίγυπτος άδραξε την ευκαιρία. Περί τα μέσα του 2004, ο Πρόεδρος της χώρας Χόσι Μουμπάρακ, διόρισε τον σημερινό πρωθυπουργό της χώρας, Αχμέτ Ναζίφ με ένα και μοναδικό στόχο: **την φιλελευθεροποίηση της Αιγυπτιακής οικονομίας**. Στη συνέχεια, τα υπουργικά και επιτελικά αξιώματα ανατέθηκαν σε τεχνοκράτες με Δυτικοευρωπαϊκή μόρφωση και αξιοσημείωτη επαγγελματική εμπειρία. Εφεξής το σκηνικό άλλαξε άρδην. Οι αξιοσημείωτες δομικές και δημοσιονομικές αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν σε συνδυασμό με ένα ισχυρό πλέγμα επενδυτικών κινήτρων, οδήγησαν σε σταθερή βελτίωση των δημόσιων οικονομικών της χώρας και σε σημαντική βελτίωση της εμπιστοσύνης των επενδυτών. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ πλέον του 7% ετησίως και τη σημαντική αύξηση των άμεσων ξένων επενδύσεων (Α.Ξ.Ε.) από τα μέσα ετήσια επίπεδα των \$ 0,5 δις. μέχρι το 2004 σε \$ 13,2 δις το 2008.

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου

Αξίζει να αναφερθεί ότι, συγκριτικά με άλλες χώρες της ευρύτερης περιοχής, η Αιγυπτιακή οικονομία είναι διαφοροποιημένη σε αξιοσημείωτο βαθμό. Οι τομείς που εμφάνισαν τη μεγαλύτερη ανάπτυξη κατά το περασμένο έτος (2008) ήταν οι ακόλουθοι:

Σύμφωνα με την Παγκόσμια Επενδυτική Έκθεση των Ηνωμένων Εθνών (Global Investment Report, United Nations) του 2008, η Αίγυπτος κατέχει την πρώτη θέση στην Β. Αφρική και τη δεύτερη σε όλη την Αφρική αναφορικά με την προσέλκυση Α.Ξ.Ε. Κατά την ίδια έκθεση, η εν λόγω χώρα κατέλαβε την 20^η θέση ανάμεσα σε 141 χώρες, βάσει του δείκτη Α.Ξ.Ε. (εισροές ΑΞΕ/μερίδιο χώρας επί παγκοσμίου ΑΕΠ). Αξίζει να αναφερθεί πως η κατάταξη της χώρας βελτιώθηκε πλέον των 100 θέσεων κατά τη διάρκεια των τελευταίων 4 ετών!! Επιπροσθέτως, η εν λόγω χώρα κατέλαβε την πρώτη θέση παγκοσμίως στο Doing Business 2008 βάσει των πραγματοποιηθέντων μεταρρυθμίσεων, αναρριχώμενη κατά 26 θέσεις σε ένα μόλις έτος! Ο πρίγκιπας Άντριου της Αγγλίας, υπεύθυνος για το εξωτερικό εμπόριο, σε πρόσφατη ομιλία του στο συνέδριο «Euromoney Conferences» αναφέρθηκε στην Αίγυπτο ως **“A Hot Market to invest”**.

Η Παγκόσμια Τράπεζα αποδίδει την αξιοσημείωτη αύξηση των επενδυτικών εισροών στο θετικό επενδυτικό κλίμα της χώρας, όπου έχουν δημιουργηθεί διάφορες κατηγορίες επενδυτικών ζωνών παρέχοντας πληθώρα κινήτρων. Στον παρακάτω πίνακα, παρουσιάζονται συνοπτικά μερικά από τα βασικότερα επιχειρηματικά επενδυτικά καθεστώτα της χώρας:

Ελεύθερες Ζώνες (Free Zones)

Οι εν λόγω ζώνες θεωρούνται υπεράκτιες, παρόλο που βρίσκονται εντός της Αιγυπτιακής επικράτειας. Βασική προϋπόθεση αποτελεί η εξαγωγή πλέον του 50% των παραγόμενων εντός αυτών αγαθών. Για το λόγο αυτό, βρίσκονται κοντά σε λιμάνια και αεροδρόμια. Ενδεικτικά παρέχονται κίνητρα όπως ισόβια απαλλαγή από φόρους και δασμούς καθώς και απαλλαγές από τους κανονισμούς εισαγωγών και εξαγωγών της χώρας, δυνατότητα πώλησης μέρους του προϊόντος τους στην Αιγυπτιακή αγορά, φορολογικές και δασμολογικές απαλλαγές εξοπλισμού, μηχανημάτων και μεταφορικών μέσων, συγκεκριμένες απαλλαγές σχετιζόμενες με το εργατικό δυναμικό και άλλα. Επιπροσθέτως, οι εν λόγω ζώνες απολαμβάνουν χαμηλό κόστος ηλεκτρικού, ύδρευσης και μίσθωσης γης.

Εγχώριες Επενδύσεις (Inland Investments)

Το καθεστώς αυτό έχει εφαρμογή μόνο σε συγκεκριμένες δραστηριότητες. Μεταξύ άλλων παρέχει δεκαετή φορολογική απαλλαγή για γεωργικές, κτηνοτροφικές, ιχθυοπαραγωγικές και άλλες δραστηριότητες. Ο φορολογικός συντελεστής ανέρχεται σε 20% (με εξαίρεση τις εταιρείες πετρελαιοειδών και φυσικού αερίου όπου ανέρχεται σε 40,55%). Οι εισαγωγικοί δασμοί κυμαίνονται μεταξύ 2-32% ανάλογα με το προϊόν ενώ οι εξαγωγικοί μεταξύ 5-25%. Για βιομηχανικά πάρκα στην Άνω Αίγυπτο (Νότια του Καΐρου), η γη παρέχεται δωρεάν. Επίσης, ο επαναπατρισμός των κερδών και των μερισμάτων είναι ελεύθερος.

Επενδυτικές Ζώνες (Investment Zones)

Παρέχουν τη δυνατότητα στον ιδιωτικό τομέα να τις δημιουργεί, κατασκευάζει, προωθεί και διαχειρίζεται. Έχει εφαρμογή σε όλους τους επιχειρηματικούς τομείς. Σκοπός τους αποτελεί η προώθηση της ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα στην αναπτυξιακή διαδικασία και στην αποφυγή γραφειοκρατικών διαδικασιών. Κάθε επενδυτική ζώνη ελέγχεται από την αντίστοιχη ρυθμιστική αρχή της. Τα παραγόμενα εντός αυτών αγαθά απολαμβάνουν τους κανόνες που διέπουν το εμπόριο μεταξύ της Αιγύπτου και της χώρας προορισμού των. Οι τελωνειακές διαδικασίες των εισαγωγών πρώτων υλών διαχειρίζονται μέσα στην ζώνη και όχι στα λιμάνια και τα αεροδρόμια. Επιπροσθέτως, οι εισαγωγικοί δασμοί και φόροι επί των πωλήσεων εξοφλούνται σε δόσεις μεταξύ 5 και 10 ετών. Σε περίπτωση που τα αγαθά εξάγονται στις διεθνείς αγορές, αυτά δεν φορολογούνται.

Ειδικές Οικονομικές Ζώνες (Special Economic Zones)

Οι εν λόγω ζώνες είναι αυτοδιοικούμενες. Μεταξύ άλλων, παρέχονται κίνητρα όπως φορολογικός συντελεστής 10% για όλες τις επιχειρηματικές δραστηριότητες και προσωπικός φορολογικός συντελεστής 5%, ευέλικτο διοικητικό και εργατικό καθεστώς. Τέλος, η αρμόδια διαχειριστική αρχή έχει αρμοδιότητες επί τελωνειακών, φορολογικών, αδειοδοτικών θεμάτων και παρέχει γενικές επενδυτικές υπηρεσίες επί των πρότζεκτς που πραγματοποιούνται εντός αυτών.

Πιστοποιημένες Βιομηχανικές Ζώνες (Qualified Industrial Zones)

Αφορά σχετική συμφωνία μεταξύ Αιγύπτου και ΗΠΑ για την άνευ δασμών πρόσβαση συγκεκριμένων παραγόμενων στην Αίγυπτο προϊόντων στην αγορά των ΗΠΑ.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι όλα τα βιομηχανικά προϊόντα που παράγονται στην Αίγυπτο **εισέρχονται αδασμολόγητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.**

Βεβαίως, το χαμηλό παραγωγικό κόστος λειτουργίας (ρεύμα, νερό, φυσικό αέριο, πετρέλαιο κλπ) των βιομηχανικών μονάδων σε σχέση με την Ευρώπη (περίπου το 1/7) καθώς και η υπερπροσφορά φθηνού και ειδικευμένου εργατικού δυναμικού, αποτελούν επιπρόσθετους παράγοντες προσέλκυσης επενδύσεων από την εν λόγω χώρα.

Τα ανωτέρω ελκυστικά επενδυτικά κίνητρα σε συνδυασμό με την αποτελεσματική οικονομική πολιτική και συνθήκες της Αιγυπτιακής Κυβέρνησης, έχουν ως αποτέλεσμα την συνεχή βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των πολιτών. Σήμερα, ο πληθυσμός της χώρας προσεγγίζει τα 80 εκ., όπου το 10% (8 εκ.) αποτελεί την ανώτερη τάξη και το 15% (12 εκ.) την μέση τάξη. Έτσι, 20 εκ. Αιγύπτιοι αποτελούν καταναλωτές «Δυτικού τύπου». Επιπροσθέτως, ο αριθμός των νέων ΜΜΕ αυξήθηκε κατά μέσο όρο από τις 800 εταιρείες το 2004 σε 2.200 εταιρείες εβδομαδιαίως το 2007, σύμφωνα με δήλωση του Υπουργού Οικονομικών σε ομιλία του στο Αιγυπτιοκαναδέζικο Εμπορικό επιμελητήριο.

Αξίζει να αναφερθεί ότι η έκθεση της Αίγυπτου στην παρούσα χρηματοπιστωτική κρίση είναι περιορισμένη. Παρόλα αυτά, σύμφωνα με εκτιμήσεις του κ. Cyrus Sassanpou, αντιπροσώπου του ΔΝΤ στην Αίγυπτο, η επιβράδυνση της Ευρωπαϊκής Οικονομίας δύναται να επηρεάσει την Αιγυπτιακή μέσω (α) της μείωσης των εξαγωγών προς την Ευρώπη και (β) της δυνητικής ανατίμησης της Αιγυπτιακής λίρας έναντι του Ευρώ. Παρόλα αυτά, οι επιπτώσεις αναμένεται να είναι βραχυπρόθεσμες, μιας και το χαμηλό κόστος σε συνδυασμό με το ανταγωνιστικό εργατικό δυναμικό της χώρας θα συνεχίσουν να υποστηρίζουν την ανάπτυξη. Σύμφωνα με την περιφερειακή επενδυτική τράπεζα Beltone Financial, οι πραγματικοί ρυθμοί ανάπτυξης αναμένεται να ανέλθουν σε 6,6% το 2009 και σε 5,8% το 2010.

Σήμερα, η Αιγυπτιακή αγορά παρουσιάζει πληθώρα ευκαιριών. Πολυεθνικές επιχειρήσεις όπως οι YSL, Armani, Cerruti, Gap, Naf Naf, M&S, Timberland, Nike, Adidas έχουν ανοίξει εκεί τα εργοστάσιά τους και ειδικότερα στις ελεύθερες ζώνες. Επιπροσθέτως, αρκετές ελληνικές εταιρείες φρόντισαν ήδη να εγκατασταθούν εγκαίρως με σκοπό την απόκτηση σημαντικών μεριδίων στην αγορά. Παραδείγματα τέτοιων εταιρειών αποτελούν οι Όμιλος Τιτάνα, Όμιλος Λάτση, Όμιλος Βαρδινογιάννη, Όμιλος Chirita, Όμιλος Ευγενίδη, Όμιλος Ζερίτη, Όμιλος Κοπελούζου, Όμιλος Ιντρακόμ, Ιντραλότ, Eurodrip, Όμιλος Er-Lac, Αρχιρόδον κατασκευαστική, Ελληνικά Πετρέλαια, Εθνική Τράπεζα, Τράπεζα Πειραιώς, Ξενογλωσσα Εκπαιδευτήρια ΑΧΟΝ, Follie Follie και άλλες πολλές.

Αν μη τι άλλο, το οικονομικό επιτελείο της Ελληνικής Κυβέρνησης θα πρέπει τουλάχιστον να μελετήσει σοβαρά το Αιγυπτιακό παράδειγμα..

(*) Ο κ. Π. Οικονόμου είναι Διευθυντής της S4G (Strategy for Growth), η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα παροχής αναπτυξιακών λύσεων προς επιχειρήσεις. Μεταξύ άλλων, αναλαμβάνει και την προώθηση Ελληνικών επιχειρήσεων στην αγορά της Αιγύπτου. Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφθείτε τον ιστότοπο www.s4g.gr ή στείλτε ηλεκτρονικό μήνυμα στη διεύθυνση p.economou@s4g.gr.

Strategy for Growth

5/1/2009